

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ – 23 май 2023 г.

ВАРИАНТ № 2

Задача от 1 до 15.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	Г	1
3.	В	1
4.	Б	1
5.	Г	1
6.	А	1
7.	В	1
8.	А	1
9.	Г	1
10.	А	1
11.	Б	1
12.	Б	1
13.	В	1
14.	Г	1
15.	А	1

Примерни отговори на задачите със свободен отговор

Задача 16. – 5 точки

А) Общото разбиране за светската и духовната власт в европейския Изток и Запад е, че Бог, като източник на властта, Бог като създател на света е създал светската и църковната власт: във Византия е представено с разбирането за двата дара, а в Западна Европа за двете високи власти, едната се грижи за душите, а другата управлява телата на хората.

Б) Двете светила – слънцето и луната, както луната получава светлина от слънцето, така кралската власт е зависима от папската; папската власт е по-висша, както слънцето превъзхожда луната.

В) папоцезаризъм

Г) За разлика от папоцезаризма, в европейския Изток съществува симфония между светската и църковната власт.

Задача 17. – 4 точки

- А)** 5 000 войници
- Б)** Гребците са концентрирани в темите Елада и Кораби.
- В)** Справянето с нашествия от страна на българи. Темите позволяват по-добра защита на отделните граници.
- Г)** Чрез темите, Византия може по-лесно да разпределя военните си ресурси по различните граници и едновременно да се защитава на няколко фронта.

Задача 18. – 4 точки

- А)** Те са средище на книжовност и култура; в тях се преписват, превеждат и създават книги.
- Б)** Държавата оказва подкрепа за развитието на книжовните средища в страната и покровителства старобългарските писатели и книжовни дейци.
- В)** Полагат основите на оригиналната българска култура и допринасят за формирането на българската народност.
- Г)** Те съхраняват и развиват славянската писменост и я разпространяват сред останалите славянски народи в Югоизточна и Източна Европа.

Задача 19. – 5 точки

Създаден кратък свързан текст с 5 – 6 изречения.

Задача 20. – 5 точки

- А)** Вестникът се печата през Възраждането.
- Б)** Това дава по-голяма свобода на текстовете, които могат да бъдат публикувани в него, на призивите и посланията.
- В)** Упреква българите, че са забравили езика си, вярата си и не се борят, за да се докажат като народ, равноправен на останалите народи.
- Г)** Българите трябва да приличат на свободните европейски народи, включително и балканските, които скоро са отвоювали свободата си.
- Д)** Да държат на вярата и езика си; да се осъзнаят като народ, да се занимават с наука, да започнат да издават български вестник на говорим български език.

Задача 21. – 5 точки

- А)** Пеницилинът е антибактериално вещество, което спомага за успешното лечение при инфекциозни заболявания
- Б)** Екипната работа с учените от Оксфорд.
- В)** Необходимостта от лекарство, което успешно да лекува ранени или болни войници в хода на войната.
- Г)** Освен, че спасява хиляди войници от смъртоносни инфекции по време на войната, предотвратява заплахата от болести като пневмонията и скарлатината, дава стимул на лабораториите по цял свят да търсят още антибиотици, само за десет година в САЩ смъртните случаи от пневмония и грип намалят на половина, смъртността от инфекциозни заболявания става рядкост.

Задача 22. – 5 точки

- А)** Отпечатана е заради 60-годишния юбилей от спасяването на българските евреи.
- Б)** Разпореждането на българските власти за изпращането на българските евреи извън страната.
- В)** Те се обявяват категорично против тези действия на българското правителство и заявяват позицията си чрез протестното писмо.
- Г)** Защото Българската православна църква също се застъпва за спасяването на българските евреи.
- Д)** Евреите са български поданици и не могат да бъдат изгонени от България, ако това стане ще има тежки последици за страната ни, която може да бъде обвинена за масово убийство.

Задача 23. – 3 точки

- А)** Забрана или ограничения за търговия, налагани на някоя държава по различни причини.
- Б)** Отражава се негативно и допринася за изоставането във всички сфери на икономиката на България и на другите социалистически страни.
- В)** микроелектрониката, материалите, технологиите

Задача 24. – 5 точки

- А)** Представена е тоталитарната политическа система.
- Б)** Образът на вождя е героизиран (идеализиран; вождът е издигнат в култ; възвеличаван).
- В)** С пропагандни средства: политически речи и цитати, бюстове, символи, периодичен печат (вестници).
- Г)** Организиране на манифестации, издигане на лозунги (скандиране).

Задача 25. – 4 точки

- А)** Да се повиши мобилността на студентите; да се подобри конкурентоспособността на европейското висше образование; висшето образование да стане по-приобщаващо.
- Б)** Липса на изследователски интерес; неравномерно прилагане на реформите; невъзможност за ефективно намаляване броя на прекъсващите студенти; създаване на икономическо неравенство между различните студенти.
- В)** Разминаване между държавните политики и решенията на ЕС; невъзможност за пълно уеднаквяване на дипломите; трудностите от комуникацията на различни езици; разминавания в социалния статус на студентите в отделните държави; проблемите на пазара на труда в различните държави; липсата на единен мониторинг и научно изследване на реформения процес.

26. създаване на свързан писмен текст по исторически проблем или свързан писмен текст върху няколко източника (по избор на зрелостника)

40 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Създаване на свързан писмен текст;
- Правилно използване на исторически понятия и термини;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения;
- Висока езикова и правописна култура.